

Vi vil også have adgang til vandet!

Af John Møller

Grosserer Groot, der i 1911 byggede det første sommerhus ved Solrød Strand og i løbet af de næste år opbyggede en koloni af sommerhuse til udlejning, gjorde mange mennesker glade ved at give dem mulighed for at komme i nærheden af naturen, stranden og vandet. Men hvordan så andre på sagen? Sommerhusejerne havde jo strandret, og den havde de sjældent lyst til at dele med andre!

I Havdrup Stationsby var der bekymring for, at kysten ved Køge bugt – ligesom nord for København – i løbet af nogle år ville være helt i private villaejeres besiddelse og dermed blive spærret for "det almene publikum". Den 7. oktober 1912 dannede en halv snes fremsynede mænd derfor "Interessentskabet Strandly" for "ved erhvervelse af Jord at faa Adgang ud til Stranden, eventuelt tillige at opføre en eller flere Pavilloner paa den erhvervede Jord til Udlejning". Man lånte 3.000 kr. i Køge Bank og købte to parceller for 1.000 kr. for hver. Det drejede sig om de daværende matr.nr. 54b og 55b ved Gyvelvej, der 1934 blev sammenlagt som matr.nr. 54b.

Allerede den gang var man opmærksom på, at området ikke måtte udvikle sig til det rene Klondyke, for selv om interessenterne havde ret til at opføre træpavilloner til eget brug på den erhvervede jord, skulle "Pavillonernes Beliggenhed, Størrelse og Udseende først være godkendt af Bestyrelsen", som der står i interessentskabskontrakten.

Kontrakten nævner også de mest påtrængende opgaver: "Der opføres en Bro over Aaen, som løber over den erhvervede Grund. Efter nærmere Overenskomst beplantes en del af Arealet, og opføres der en eller flere Træpavilloner til Udlejning".

Bestemmelsen om broen kan måske forekomme uforståelig i dag, for der løber da ikke en å tværs over Gyvelvej? Nej, men det gjorde der dengang, hvor Solrød Bæk løb et stykke langs kysten og først fandt ud i bugten syd for Gøgevej.

1913 har stået i arbejdets tegn. På generalforsamlingen i starten af 1914 kan formanden med tilfredshed berette, at der er sat 6.500 planter (mest forskellige nåletræer), at "Villa Strandly" er blevet rejst og monteret med nødvendige møbler i stue og soveværelse samt køkkeninventar, og at der er gravet en brønd.

Moderne bekvemmeligheder

Primitiv sommerferie har sin egen charme, men man skal ikke kimse af moderne bekvemmeligheder! Elektricitet fik man godt nok først lagt ind 1944, men allerede 1933 overvejer man et godt tilbud fra Sydøstsjælland.

Men et WC kan man ikke undvære. Stiføringen må naturligvis ikke genere mere end nødvendigt, og det må helst ikke misbruges af uvedkommende! Det bliver sammenbygget med villa "Bølgesang", og det besluttet at sætte dør i selve plankeværket og aflåse det. "Nøglen anbringes et Sted, som Selskabets Medlemmer er klar over". Så er problemet med misbruget forhåbentlig klaret!

Også vand får man i 1934, hvor man tilslutter sig det nyetablerede vandværk og indlægger vand i "Strandly".

Hvordan med finansieringen?

Med den normale driftsfase melder de store og små praktiske - og økonomiske - spørgsmål sig: "Strandly" skal vedligeholdes og forbedres, broen over åen skal repareres, Solrød Strands Grundejerforening vil gerne have et bidrag til istandsættelse af Mosevej (130 kr. er for meget, og det overlades til bestyrelsen at forhandle om et lavere beløb!), kommuneskat, amtstueskat, brandforsikring, renter og afdrag til Køge Bank. Udgifter, udgifter, udgifter! Hvor kommer pengene fra?

Som udgangspunkt betaler alle interessenter et årligt bidrag, men allerede fra 1918 får man balance i regnskabet gennem lejeindtægter fra "Strandly", stadelejer, afgift for iskiosk, udleje af parkeringsplads, vandafgift og ikke mindst frasalg. I løbet af 1930'erne dukker der med mellemrum udbetalinger til medlemmerne op i regnskabet, og ved opløsningen af selskabet er der en pæn sum til hver.

Skal vi købe - eller sælge?

Bortset fra nogle tanker i 1916 om at udvide med en tilgrænsende parcel, hvad der ikke bliver til noget, drejer de fleste af bestyrelsens større sager sig om salg.

Der fraskilles 2 parceller i 1920, og tanken om at fordele arealet med en parcel til hver af de 10 interessenter + en fælles grund vendes på generalforsamlingen i 1929. Spørgsmålet udskydes imidlertid, da der mangler mange af interessenterne. *"Derefter blev der serveret Kaffe med Flødeskumskage, efter en del Diskussion hævedes Generalforsamlingen."* De danske foreningstraditioner har dybe rødder! Spørgsmålet dukker op igen 1931, men under indtryk af den påtænkte vej mellem København og Køge vedtager man at se tiden an. Priserne kunne jo tænkes at stige!

I 1931 køber grosserer Alfred Andersen, Hellerup, en grund midt på arealet, og 1932 er der tre private husejere på Gyvelvej. I 1936 er tallet steget til 6, og i 1944 har "Strandly" fået selskab af 9 private ejere.

"Amtets grund"

20. februar 1933 opmåler bestyrelsen selskabets areal vest for den påtænkte nye Solrød Strandvej uden vej til 27 m bredde og 67 m længde, i alt 1809 m². Man er enige om at arealet ikke bør udstykkedes, men ved eventuelt salg sælges samlet og prisen bør sættes til 5 kr./m².

Den nye vej vil naturligvis give øget trafik - og handelsmuligheder! - og det smitter af på, hvad man vil tage for grundene. Mod øst regner man den første grund fra vejen til forretning, der derfor kan sættes til 7,50 kr./m², den anden grund 5,00 kr./m², tredje grund 3,75 kr./m² og fjerde grund 3,25 kr./m².

Senere bliver det jo mere attraktive at bo ved vandet, og i dag er kvadratmeterprisen 570 kr. den samme på hele Gyvelvej.

Alle disse strandgæster!

Selv om selskabet var startet i selvforsvar mod de private villaejere, der forsvarede deres strandret, var man heller ikke selv interesseret i for mange gæster. I 1932 føler man sig nødt til at indhegne en del af grunden fra "Villa Strandly" mod nord og langs med sagfører Sotrups areal mod syd *"for at udelukke den stærke Trafik af Besøgende ved Stranden"*. Og det har åbenbart været et alvorligt problem, for allerede året efter bliver der på foranledning af sommerens lejer af "Villa Strandly" afspærret *"fra Gravesens grund og ned til Villa Strandly for at holde uvedkommende borte fra grunden"*.

Det vides ikke, om der har været opsat skilte, men i 1939 vedtager man at *"istandsætte de to bomme som står for oven og for neden af vejen der fører til stranden"*, så signalet har været tydeligt nok!

Men alt har en ende

I 1946 synger interessentskabet på sidste vers. "Villa Strandly" sælges som det sidste hus for 10.500 kr., og de to sidste grunde går for i alt 13.600 kr.

Man kan mærke et stænk af vemod i referatet fra den afsluttende generalforsamling den 24. april 1947, hvor man fordeler de resterende midler og slutter med *"... fælles Kaffe bord og lidt Samtale om Selskabets Interesse og Glæde over de mange Aars Forløb, da alle kom til Stranden for at nyde Sommerens Glæder langs Køge Bugt, som fra først af var beregnet og som i rigt Maal slog til. Yngre Slægter af Selskabets Børn vil nu paa den sidste og yderste Grund leve videre i samme Interesse"*.

Epilog

Hovedkilden til ovenstående historie er selskabets officielle forhandlingsprotokol, og artiklen er derfor summarisk og præget af facts. Det må dog ikke overskygge, at man har haft utrolig mange gode timer på stranden sammen med familie og venner, hvad der også skinner igennem i den tørre tekst mange steder.

Lad os slutte med følgende citat fra 7. juli 1943, hvor der planlægges en tur til stranden, såfremt der er tilslutning, og der kan fås en bil til dem, der ikke kan cykle: *"Der medbringes selv Mad, Kaffe og Drikkevarer, samt nogle gode store Cigarer"*. Kan man ikke ligefrem se selskabet for sig?